

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí

Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Platební karty a jejich využití

Vedoucí bakalářské práce:
Ing. Liběna Kantnerová, Ph.D.

Autor:
Jakub Šaněk

2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jakub ŠANĚK**
Osobní číslo: **E08322**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Platební karty a jejich využití**
Zadávací katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Zhodnotit současné možnosti využívání platebních karet.

Metodický postup:

1. Studium historického vývoje platebních karet
2. Legislativa pro fungování platebních karet
3. Analýza současného využívání platebních karet pomocí dotazníkového šetření
4. Nové možnosti platebních karet

Rámcová osnova:

1. Úvod
2. Literární rešerše
3. Analýza a syntéza poznatků z vlastního zkoumání
4. Vlastní návrhy
5. Závěr
6. Seznam literatury

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

40 - 50 stran

Forma zpracování bakalářské práce:

tištěná

Seznam odborné literatury:

JUŘÍK, P. Svět platebních a identifikačních karet. 2. přepracované vydání. Praha : Grada Publishing, 2001. 184 s. ISBN 80-247-0195-2.

JUŘÍK, P. Platební karty: 1870-2006: velká encyklopedie. Praha : Grada Publishing, 2006. 296 s. ISBN 80-247-1381-0.

DVOŘÁK, P. Bankovníctví pro bankéře a klienty. 3. přepracované a rozšířené vydání. Praha : Linde, 2005. 681 s. ISBN 80-7201-515-x.

REVENDA, Z. Peněžní ekonomie a bankovníctví, 3. vydání. Praha : Management Press, 2000. 634 s. ISBN 80-7261-031-7.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Liběna Kantnerová
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce:

1. března 2010

Termín odevzdání bakalářské práce:

15. dubna 2011

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc., prof.h.c.

děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studená 13 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jilek, Ph.D.

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 1. března 2010

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Příbrami dne 22. 4. 2011

.....
Jakub Šaněk

Děkuji vedoucí bakalářské práce Ing. Liběně Kantnerové, Ph.D. za vedení a odborné konzultace při zpracování této bakalářské práce.

Obsah

Obsah	1
1 Úvod.....	3
2 Historický vznik platebních karet	5
2.1 Univerzální platební karty.....	6
2.2 Bankovní karty.....	6
2.3 Bankovní asociace	7
2.4 Počátky platebních karet v České republice	8
3. Druhy platebních karet.....	9
3.1 Debetní karta.....	9
3.2 Kreditní karta	10
3.3 „Charge Card“	10
3.4 Elektronické peněženky	11
3.5 Kobrandované a affinity karty	11
3.5.1. Affinity karty	12
3.5.2. Kobrandované karty.....	13
4 Vzhled, náležitosti a obsah platební karty	14
4.1 Karta embosovaná.....	14
4.2 Karta s magnetickým záznamem	14
4.3 Čipová karta.....	14
4.4 Karta s laserovým záznamem	15
4.5 Náležitosti platební karty	15
4.6 Tištěné údaje	15
5 Používání platebních karet.....	16
5.1 Výběr hotovosti v bankomatech	16
5.2 Výběr hotovosti na pobočkách bank.....	17
5.3 „Cash Back“	18
5.4 Bezhotovostní placení.....	18
5.5 Průběh transakce provedené kartou a její zúčtování.....	19
6.2 Úvěrové ztráty.....	22
6.3 Zneužití karty cizí osobou.....	22

6.4 Padělky karet.....	22
6.5 Ochrana karty proti zneužití držitelem	23
6.6 Ochrana proti zneužití cizí osobou	23
6.7 Ochrana proti padělání.....	23
7. Metodika	24
7.1 Metodika dotazníku	26
8 Praktická část	27
8.1 Používání platebních karet.....	27
8.2 Platba u obchodníka.....	28
8.3 Výběr z bankomatu	29
8.4 Používání platební karty v zahraničí.....	30
8.4.1 Výběr hotovosti z bankomatu v zahraničí	30
8.4.2 Platba kartou v zahraničí u obchodníka	31
8.5 Modelový příklad nákupu platební kartou v zahraničí	32
9 Kreditní karty.....	33
9.1 Modelový příklad platby kartou	34
10 Bezpečnostní zásady při používání platebních karet	36
11 Pojištění platebních karet.....	37
12 Cestovní pojištění k platební kartě.....	38
13 Výzkum současného stavu platebních karet	39
13.1 Využívání platebních karet	41
14 Závěr	45
15 Summary	47
16 Seznam použité literatury	48
Seznam tabulek	49
Seznam grafů	50
Seznam schémat.....	51
Seznam zkratk	52
Příloha.....	53

1 Úvod

Platební karty, jako nástroj platebního styku, jsou ve velké míře používány v České republice teprve dvacet let, přesto prodělaly velmi dramatický vývoj. Dnes si bez nich málokdo dokáže představit svůj každodenní život. Jsou nástrojem platebního styku, umožňují držiteli nepřetržitý přístup k peněžním prostředkům na bankovním účtu nebo získat kdykoliv úvěr pomocí kreditní karty. V posledních letech navíc umožňují platební karty okamžitou platbu zboží a služeb nakupovaných po internetu.

Platební karta přináší klientovi větší pohodlí než hotovost. Pokud držitel karty dodržuje bezpečnostní opatření, je pak platební karta také daleko bezpečnější. Dále banky nabízejí výhodné doplňkové služby, jako je například cestovní pojištění.

Tato práce obsahuje nástin základní problematiky a fungování platebních karet, celosvětový historický vývoj i začátky v České republice. Dále objasňuje důležitá hesla, která provází problematiku platebních karet, jako jsou náležitosti platebních karet, druhy, zabezpečení atd.

Cílem praktické práce je prozkoumat všechny možnosti, které platební karty držitelé nabízí. Jednotlivé varianty jsou zhodnoceny z hlediska užitečnosti, které držitelům platebních karet přináší. Dále je každá možnost zhodnocena z hlediska bankovních poplatků, které si účtují jednotlivé banky za jednotlivé operace. V této práci jsou používány a srovnávány částky, které žádá pět největších bankovních institucí v ČR. Jednotlivé modelové příklady používání platební karty jsou pak aplikovány za použití sazebníku a všeobecných podmínek České spořitelny a. s.

Bakalářská práce obsahuje dotazník, který byl vyplňován respondenty pomocí internetové aplikace. Účastníci průzkumu odpovídali na otázky, jež měly zjistit, jak často používají svou platební kartu, pokud ji vlastní. Dále byl zjišťován vydavatel platební karty, spokojenost se službami, které jsou nabízeny nebo jak držitelé platební karty využívají.

Pozornost je v práci také věnována bezpečnosti. Problematika bezpečnosti platebních karet je stále aktuální, jelikož jsou platební karty nástrojem platebního styku a přenositelem peněz. Existuje tedy riziko, že se někdo pokusí o krádež karty nebo její zneužití. Součástí práce jsou postupy, jak se má s platební kartou zacházet, aby nemohlo dojít ke zneužití platební karty.

2 Historický vznik platebních karet

První na světě vydanou platební kartou byla v roce 1914 plechová karta podobající se vojenským identifikačním štítkům. Výstavcem byla společnost Western Union Telegraph Copany. Společnost ji zdarma nabízela svým stálým zákazníkům. Umožňovala tím najednou na konci měsíce uhradit telefonování a telegrafování, které Western Union Telegraph Copany poskytovala.

„Důvodem, proč společnost Western Union začala vydávat „Identification card“ byla snaha udržet si dobré klienty a přimět je k častějšímu používání jejích možností bezhotovostního placení.“¹ Společnosti se opravdu díky první platební kartě zvýšily tržby, jelikož je bezhotovostní placení pohodlnější a klient rovněž utratí daleko více peněz.

Tyto takzvané věrnostní platební karty začaly vydávat i další společnosti a začaly se stávat prostředkem konkurenčního boje. „Použití prvních platebních karet bylo velmi jednoduché a základní princip zůstal zachován až do současné doby. Stačilo, aby klient předložil svou kartu a podepsal účet.“² Prodejce pak pouze ověřil platnost karty, porovnal podpisový vzor na kartě s účtem. Na konci měsíce pak klient obdržel celkové měsíční vyúčtování.

„Přes své nesporné výhody (bezhotovostní placení, stimulace ke spotřebě atd.) trpěly věrnostní platební karty jednou významnou nevýhodou. Jejich použití bylo omezeno pouze na obchodní síť firmy, která kartu vydala. Tuto nevýhodu odstranila až „Charge Card“ společnosti Diners Club International.“³

¹ JUŘÍK, Pavel. *Svět platebních a identifikačních karet*, 2. přepracované vydání. Praha : Grada Publishing, 2001. s. 12

² JUŘÍK, Pavel. *Svět platebních a identifikačních karet*, 2. přepracované vydání. Praha : Grada Publishing, 2001. s. 13

³ JUŘÍK, Pavel. *Svět platebních a identifikačních karet*, 2. přepracované vydání. Praha : Grada Publishing, 2001. s. 13

2.1 Univerzální platební karty

„V historii platebních karet zaujímá stejně významné místo jako Western Union Telegraph Company společnost Diner Club International.“⁴ Rok 1914 byl zrodem věrnostní karty, rok 1950 byl pak rokem vzniku první univerzální platební karty, jenž nebyla určena pro platby pouze v obchodech jedné společnosti. Diners club založili pánové Robert McNamara a Ralph Schneider 28. ledna 1950. „Jeho úkolem se stalo vydávat svým členům úvěrové karty nazvané „Charge Card“ pro bezhotovostní placení u všech smluvních hotelů, restaurací a obchodů, které s klubem uzavřou smlouvu“⁵

Klub ručil svým obchodním partnerům za závazky svých členů a platil účty, které si nechal jednou za měsíc od členů proplácet. Jelikož nenesl prodejce žádné riziko proti případné insolvenční člena klubu a přesto se mu zvyšovali zisky, byl stanoven poplatek z částky nákupu, kterou hradil prodejce.

Platební kartu společnosti Diners club na začátku vlastnilo 200 prominentních klientů a dala se použít u 27 restaurací a 2 hotelů v New Yorku. „Myšlenka však byla tak geniální, že počátkem roku 1951 měl Diners Club vydáno již 42 000 karet, přijímalo je víc než 1 000 prvotřídních obchodních míst ve Spojených státech a Kanadě a obrat překročil 1 milion USD.“⁶

2.2 Bankovní karty

O platební karty se začaly zajímat i americké banky. Jako první byla The Franklin National. Kartu banka vydávala zdarma a byl stanoven termín do kdy má být útrata zaplacená. „Během několika dalších let platební karty vydávala asi stovka amerických bank. Očekávaly zisk, ale z počátku jim platební karty přinesly ztráty, takže polovina

⁴ JUŘÍK, Pavel. *Platební karty : 1870-2006 : velká encyklopedie*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2006. s. 38.

⁵ JUŘÍK, Pavel. *Svět platebních a identifikačních karet*, 2. přepracované vydání. Praha : Grada Publishing, 2001. s. 14

⁶ JUŘÍK, Pavel. *Svět platebních a identifikačních karet*, 2. přepracované vydání. Praha : Grada Publishing, 2001. s. 14.

z nich vydávání karet zastavila.“⁷ Mezi hlavními problémy patřilo málo obchodníků, kteří karty přijímaly, navíc v malých lokalitách, nedostatečné školení obchodníků a malá osvěta mezi klienty bank.

Jedinou bankou, která svou vytrvalostí a vývojem systému zpočátku uspěla, byla Bank of America. Na její úspěch chtěla navázat i její konkurence a začaly vznikat různé kartové systémy. V roce 1966 vznikla společnost Kalifornia Bank Card založená sedmnácti bankami z východního pobřeží a ostatním bankám v licenci nabídli svůj systém. „Dne 16. srpna 1966 vytvořily přední kalifornské banky asociaci International Card Association (ICA), jejímž úkolem bylo zabezpečovat mezibankovní autorizaci, clearing, a zúčtování transakcí.“⁸ Z této asociace později vznikla dnešní MasterCard.

Na tyto události reagovala konkurenční banka. „Bank of America založila program BankAmericard.“⁹ Ten nabízela jiným americkým bankám. Velký problém byl, že na všech kartách byl znak banky Bank of America. To konkurenční banky nesly velmi nelibě. Výsledkem tlaku na Bank of America bylo oddělení operací s platebními kartami od a vytvoření samostatného neziskového sdružení National Bank Americard Inc., které se později přejmenovalo na VISA.

2.3 Bankovní asociace

„Obě bankovní asociace VISA a MasterCard jsou koncipovány jako neziskové organizace. Největší část jejich příjmů tvoří provozní poplatky, jejich výše je závislá na počtu vydaných karet, druhu, počtu a objemu realizovaných transakcí a služeb.“¹⁰ Tyto prostředky jsou investovány do rozvoje, údržby a provozu platebních systémů. Členy asociací jsou banky a jiné instituce, které splňují určité podmínky.

⁷ JUŘÍK, Pavel. *Svět platebních a identifikačních karet*, 2. přepracované vydání. Praha : Grada Publishing, 2001. s. 15

⁸ JUŘÍK, Pavel. *Svět platebních a identifikačních karet*, 2. přepracované vydání. Praha : Grada Publishing, 2001. s. 21

⁹ History [online]. Dostupné z http://www.visaeurope.com/en/about_us/who_we_are/history.aspx [cit. 2011-03-03]

¹⁰ JUŘÍK, Pavel. *Svět platebních a identifikačních karet*, 2. přepracované vydání. Praha : Grada Publishing, 2001. s. 20

Existuje několik druhů členství:

- Řádný člen – je zapojen přímo do systému platebních karet, vydává platební karty, provozuje bankomaty a zúčtování s obchodníky.
- Asociační člen – jednou nebo více finančními institucemi založená organizace, která zabezpečuje služby spojené s platebními kartami.
- Přidružený člen – je zapojen do systému pomocí rádného nebo přidruženého člena.
- Merchant Bank Member – „organizace, která zajišťuje příjem karet k placení v obchodní síti a následné zúčtování v těch zemích, ve kterých nepůsobí žádná členská banka.“¹¹

Členové asociací VISA a MasterCard spolu vzájemně komunikují skrz datové sítě. „Autorizační dotazy, data o provedených transakcích, reklamace a další údaje do ní vstupují pomocí několika set přímých spojovacích bodů, instalovaných v jednotlivých zemích nebo velkých bankách. Transakce a autorizace probíhají asi ve 160 měnách a zúčtování mezi jednotlivými bankami se provádí až v 60 měnách.“¹²

2.4 Počátky platebních karet v České republice

Mezi prvními platebními kartami přijímanými v České republice byli v roce 1969 Diners Club a American Express. Zúčtování a autorizaci prováděla cestovní kancelář Čedok. „První platební karty (i když s omezeným použitím) vydala v roce 1988 Živnostenská banka.“¹³ Těmito kartami se dalo ovšem platit pouze v prodejnách Tuzex. V roce 1991 navázala Živnostenská banka na tento projekt vydáním karet VISA Classic a o rok později VISA Business.“¹⁴

¹¹ JUŘÍK, Pavel. *Svět platebních a identifikačních karet*, 2. přepracované vydání. Praha : Grada Publishing, 2001. s. 20

¹² JUŘÍK, Pavel. *Svět platebních a identifikačních karet*, 2. přepracované vydání. Praha : Grada Publishing, 2001. s. 21

¹³ JUŘÍK, Pavel. *Svět platebních a identifikačních karet*, 2. přepracované vydání. Praha : Grada Publishing, 2001. s. 31

¹⁴ JUŘÍK, Pavel. *Svět platebních a identifikačních karet*, 2. přepracované vydání. Praha : Grada Publishing, 2001. s. 31

3. Druhy platebních karet

„V průběhu své historie se platební karty rozdělily na řadu druhů, které veřejnosti většinou splývá do názvů kreditní nebo platební kata. Karty dělíme do několika skupin podle kritérií, která pak mohou být skutečné kartě i kombinována.“¹⁵

Tabulka č. 1: Druhy bankovních karet

Hledisko třídění	Druh platebních karet
Podle způsobu zúčtování transakcí	debetní karta
	kreditní karta
	charge karta
Podle záznamu dat	karta embosovaná
	karta s magnetickým záznamem
	čipová karta
	karta s laserovým záznamem
Členění teritoriální	domácí, národní, tuzemské karty
	mezinárodní karty

Zdroj: JURÍK, Pavel. *Svět platebních a identifikačních karet*, 2. přepracované vydání. Praha : Grada Publishing, 2001. s. 42

3.1 Debetní karta

„Karta je vydávána k běžnému účtu, držitel s ní uhrazuje platby za zboží a služby nebo vybírá hotovost z bankomatu.“¹⁶ K této kartě není bankou poskytován žádný úvěr. Z tohoto druhu platební karty proto bance plyne daleko menší riziko než z kreditních

¹⁵ JURÍK, Pavel. *Svět platebních a identifikačních karet*, 2. přepracované vydání. Praha : Grada Publishing, 2001. s. 42

¹⁶ MÁČE, Miroslav. *Platební styk – klasický a elektronický*. Praha : Grada Publishing, 2006. s. 60

a charge karet. Prováděné transakce jsou ihned odepisovány z účtu. Průběžně se může měnit limit, do kterého může klient provádět platby, podle aktuálního stavu účtu klienta.

3.2 Kreditní karta

Jde o způsob čerpání spotřebitelského úvěru poskytnutého bankou klientovi. Dluh je možné splácet najednou nebo po částech. „Vždy je stanovena minimální výše splátky úvěru, obvykle 3-10 % z dlužné částky (variabilní výše splátky) nebo z výše úvěrového limitu (fixní výše splátky).“¹⁷ Je zde poskytováno bezúročné období pro nákup kartou. Kreditní karty bývají poskytovány pouze prověřeným klientům nebo na základě scoringu. Výše poskytnutého úvěru je stanovena podle bonity klienta.

3.3 „Charge Card“

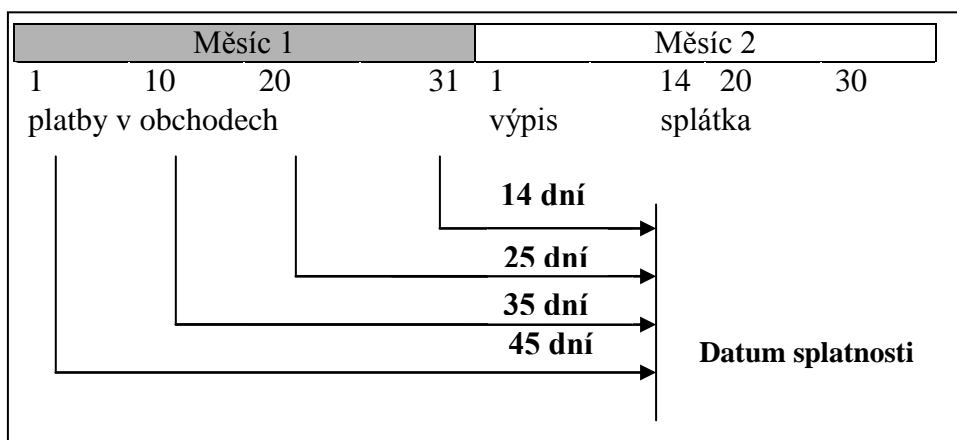
„Tato karta je historicky nejstarší typ platební karty, u které provádí držitel karty úhradu provedených plateb podle jejich měsíčního výpisu, který mu zasílá vydavatel karty.“¹⁸ Zpravidla bývá splatnost závazků 15 až 30 dní od obdržení výpisu. Vypůjčená částka musí být do data splatnosti zaplacená celá. „Klient získává bezúročné období (Grace Period) pro platby provedené kartou v délce 14 – 45 dnů (závisí na rozdílu mezi datem transakce a datem výpisu).“¹⁹

¹⁷ JUŘÍK, Pavel. *Svět platebních a identifikačních karet*, 2. přepracované vydání. Praha : Grada Publishing, 2001. s. 47

¹⁸ MÁČE, Miroslav. *Platební styk – klasický a elektronický*. Praha : Grada Publishing, 2006. s. 61

¹⁹ JUŘÍK, Pavel. *Svět platebních a identifikačních karet*, 2. přepracované vydání. Praha : Grada Publishing, 2001. s. 44.

Schéma č. 1: Znárodnění bezúrodného období úvřových karet

Zdroj: JUŘÍK, Pavel. Svět platebních a identifikačních karet, 2. přepracované vydání. Praha : Grada Publishing, 2001. s. 45

3.4 Elektronické peněženky

„Elektronická peněženka je čipová karta, která má přímo v sobě uložen elektronický ekvivalent hotových peněz v určité výši a které lze použít k placení zejména drobných částek. Zaplacená částka se z karty odepíše ihned při placení“²⁰

3.5 Kobrandované a affinity karty

Tyto platební karty jsou zvláštní variantou bankovních platebních karet. Jsou vydávány ve spolupráci další institucí. Banka touto kooperací získává přístup k novým klientům. Spolupracující instituce se zvyšují věrnost svých zákazníků a má možnost zisku provize od banky.

²⁰ REVENDA, Zbyněk. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*, 3. vydání. Praha : Management press, 2000. s. 159

3.5.1. Affinity karty

Banky je vydávají ve spolupráci s nepodnikatelskými subjekty, jako např. charitativní organizace, profesní sdružení, nadace atd. Banka získává touto spoluprací cestu ke specifické, často movitější klientele, které spojují zájmy či členství v zájmových sdruženích nebo společné zaměstnání.

Afinity karty jsou výhodné pro všechny zúčastněné strany:

- partnerská instituce
 - reklama – na platební kartě se objevuje název nebo znak reklamy,
 - komunikační kanál k uživatelům karet – k výpisu z účtu se můžou přikládat různé reklamní a jiné informace,

- vydávající banky
 - snadný a levný přístup k novým klientům – banka osloví potenciální klienty z databáze partnerské společnosti. Banka při tom může nabídnout i své další produkty,
 - zvýšení výnosů z karetních transakcí – protože tyto platební karty většinou vlastní střední a vyšší vrstva obyvatelstva, předpokládá se vyšší frekvence nákupů ve větší hodnotě,

- držitel karty
 - získává doklad o příslušnosti do určité skupiny,
 - získává poskytované výhody bankou nebo partnerskou společností,
 - protože získává za každou operaci partnerská společnost provizi, podporuje jí držitel karty každou transakcí.

3.5.2. Kobrandované karty

Banka kobrandované karty vydává ve spolupráci s jiným podnikatelským subjektem. „Ze spojení plynou oběma subjektům (bance i podnikatelské instituci) určité výhody spočívající obecně řečeno v posílení pozice na trhu, prohloubení věrnosti stávajících a získání nových zákazníků.“²¹ Do takovéto spolupráce se zapojují podnikatelské subjekty z různých oblastí, jako jsou obchodní domy, letecké společnosti nebo telekomunikační společnosti.

Stejně jako affinity karty poskytují i kobrandované karty výhody všem zúčastněným stranám.

- partnerská firma
 - o zvýšení tržeb – držitelé karet ve větší míře nakupují u partnerské společnosti zboží a služby, protože jsou motivováni výhodami používání kobrandované karty,
 - o pokles nákladů – nemusejí realizovat své vlastní kartové systémy,
 - o reklamní a komunikační kanál se zákazníkem stejně jako u affinity karet,

- držitel karty
 - o zvýhodněné podmínky, věrnostní slevy apod.,
 - o přístup k exkluzivním produktům banky,
 - o doklad o příslušnosti k určité firmě,

- vydávající banka získává prakticky stejné výhody jako u affinity karet.

²¹ DVOŘÁK, Petr. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*, 3. vydání. Praha : Linde, 2005. s. 384

4 Vzhled, náležitosti a obsah platební karty

„Platební karta je druhem identifikačních dokladů. Rozměry a fyzikální vlastnosti identifikačních karet stanoví mezinárodní norma ISO 3554 na 85,6 x 54,0 x 0,76 mm.“²²

Způsob možného použití platební karty určuje druh záznamu na ní uvedený.

4.1 Karta embosovaná

„Identifikační údaje jsou na této kartě vyraženy (embosovány) reliéfním písmem. Důvodem je možnost snímání údajů v mechanických snímačích obchodníků (imprintech).“²³

3.2 Karta s magnetickým záznamem

Na magnetickém proužku jsou uložena identifikační údaje, což umožňuje výplatu hotovosti z bankomatů a elektronické placení.

4.3 Čipová karta

Platební karta má na přední straně zabudovaný mikročip, ve kterém jsou uložena data.

„Čipové karty přinášejí pro držitele, vydávající banku i zpracovatele transakcí významné výhody:

- vyšší stupeň zabezpečení,
- možnost širšího využití, které umožňuje paměť čipu,

²² JUŘÍK, Pavel. *Svět platebních a identifikačních karet*, 2. přepracované vydání. Praha : Grada Publishing, 2001. s. 42

²³ MÁČE, Miroslav. *Platební styk – klasický a elektronický*. Praha : Grada Publishing, 2006. s. 61

- možnost lokálního ověření identifikačních údajů držitele (např. PIN) na rozdíl od ověření online transakcí, které je podstatně dražší.²⁴

4.4 Karta s laserovým záznamem

Je založena na zapisování dat pomocí laseru na kompaktní disk. Výhodou karty je velká kapacita paměti, která je ovšem snadno zneužitelná. Tato technika byla zkoušena v 80. letech ve Spojených státech, ale v bankovníctví se nakonec neprosadila.

4.5 Náležitosti platební karty

Přední strana platební karty se skládá ze dvou částí. Vrchní polovina obsahuje logo a jméno banky a logo asociace (VISA, MasterCard). Na spodní se nacházejí tištěné údaje.

4.6 Tištěné údaje

Na kartě se nachází nezbytné identifikační údaje pro použití v mechanických snímačích. Jejich velikost je 3,63 mm psané písmem OCR 7B. Tyto údaje jsou umístěny ve spodní polovině přední strany platební karty ve třech řádcích.

1. Account Number Line – obsahuje číslo karty, ve kterém je zakódována asociace platebních karet, výstavce karty (banka) a identifikace konkrétního klienta.
2. Valid date Line – obsahuje datum platnosti platební karty. Uvádí se buď začátek a konec platnosti, nebo pouze konec platnosti karty.
3. Třetí řádek – v něm je uvedeno jméno držitele platební karty.
4. Čtvrtý řádek – Je uváděn pouze u služebních karet a obsahuje jméno společnosti, které je karta vydána.

²⁴ MÁČE, Miroslav. *Platební styk – klasický a elektronický*. Praha : Grada Publishing, 2006. s. 61

„Pro karty určené pouze k elektronickým transakcím (bankomaty, platební terminály) se v poslední době nahrazuje reliéfní písmo hladkým tiskem (Indent Printing)²⁵ Zadní strana platební karty obsahuje magnetický proužek a podpisový proužek, na kterém je uveden podpisový vzor držitele platební karty.

5 Používání platebních karet

Držitelé platebních karet mají různé možnosti, jak využívat platební karty, protože jsou s nimi dnes spojovány i některé doprovodné služby. Mezi základní možnosti lze zahrnout:

- bezhotovostní placení,
- výběr hotovosti v obchodech,
- výběr hotovosti v bankomatech,
- výběr hotovosti na pobočkách bank.

5.1 Výběr hotovosti v bankomatech

Platební karty neskýtají pouze možnost platit bezhotovostní v obchodech. Majitel karty má rovněž možnost přístupu k hotovosti pomocí bankomatů. „První peněžní automat („cash machine“, slovo ATM – bankomat se ještě nepoužívalo) Barclays Bank zprovoznila 27. června 1967 pod názvem Barclayscash.“²⁶

Bankomat je sestaven ze tří částí. Z trezoru, ve kterém jsou uloženy peníze, počítače, který bankomat řídí a z provozní části, jenž obsahuje klávesnici, obrazovku, tiskárnu a snímač platebních karet.

Dříve se používali off-line bankomaty, které četli veškeré údaje z magnetického proužku. V něm byl zakódován PIN a finanční limit karty. Od toho typu bankomatu se již ale ustoupilo.

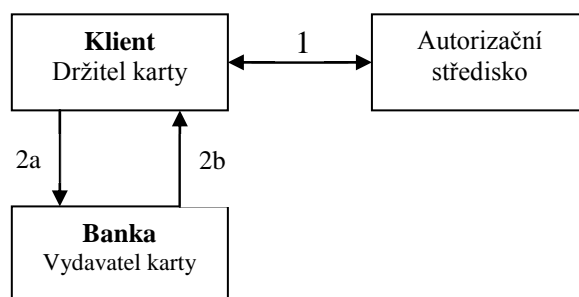
²⁵ JUŘÍK, Pavel. *Svět platebních a identifikačních karet*, 2. přepracované vydání. 2. přeprac. vyd. Praha : Grada Publishing, 2001. s. 43, ISBN 80-247-0195-2.

²⁶ JUŘÍK, Pavel. *Platební karty : 1870-2006 : velká encyklopedie*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2006. s. 100

Dnes se používají výhradně on-line bankomaty, které autorizují každou transakci v reálném čase přímo u vydavatele karty. PIN není při tomto procesu uložen na magnetickém proužku a karta nemá ani finanční limit.

Existují dva druhy bankomatů. Jednoúčelové bankomaty umožňují vybírat pouze hotovost. Víceúčelové poskytují i další služby, jako je ukládání hotovosti, výpis účtu, zadávání příkazů k úhradě, dobíjení mobilních telefonů a řadu dalších.

Schéma č. 2: Výběr hotovosti platební kartou

Legenda:

- 1 autorizace platby, pokud přesahuje stanovený limit,
- 2a zatížení účtu držitele karty částkou transakce,
- 2b vydání částky transakce v hotovosti.

Zdroj: MÁČE, Miroslav. Platební styk – klasický a elektronický. Praha : Grada Publishing, 2006. s. 57

5.2 Výběr hotovosti na pobočkách bank

„Pomocí platebních karet je možné vybírat hotovost i na pobočkách bank, směnárén či v mezinárodních hotelích (cash advance).“²⁷ Taková platba musí být vždy autorizována a držitel karty předkládá kromě platební karty i průkaz totožnosti. Tento způsob výběru

²⁷ DVOŘÁK, Petr. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*, 3. vydání. Praha : Linde, 2005. s. 378

je obvykle zpoplatněn vysokými poplatky, proto není pro držitele platební karty moc výhodný

5.3 „Cash Back“

„Cash back“ je doplňkovou službou, která opravňuje držitele platební karty při platbě u obchodníka požádat o vyplacení určité částky v hotovosti. Při této operaci je z účtu stržena částka za nákup i vybrané peníze. Pro klienta je takový výběr peněz pohodlnější a rychlejší. Obchodníkovi se navíc snižují náklady na odvod peněz do banky. Výstavci karet většinou stanovují maximální denní limit výše výběrů pomocí „cash back“.

5.4 Bezhotovostní placení

Pomocí platební karty lze bezhotovostně platit všude tam, kde přijímají platební karty. Dnes je to prakticky na všech benzinových pumpách, ve větších obchodech, v hotelech na letištích atd. Obchodník uzavírá smlouvu s některou z bank, jenž má od příslušné asociace licenci k této činnosti. Obchodník odvádí za zpracování bance provizi, která je zpravidla vypočítávána jako procentní část z transakce.

Transakce může proběhnout dvojím způsobem:

- pomocí mechanického snímače. K takto provedené transakci se používají karty s reliéfním písmem. Na účtenku se otisknou údaje na kartě pomocí mechanického snímače. To výrazně urychlilo proces placení, protože v úplných začátcích platebních karet se všechny doklady vypisovaly ručně.
- prostřednictvím platebního terminálu. První elektronické přístroje vznikly v druhé polovině 70. let dvacátého století. Dnešní platební terminály pracují on-line a všechny operace jsou ověřovány v reálném čase.

Bezhotovostní placení přináší držiteli karty velké výhody. Platba pro něj většinou není nijak zatížená žádnými poplatky, protože je platí obchodníci. Navíc je platba kartou bezpečnější oproti hotovosti a odpadají poplatky za výběr peněz z bankovního účtu.

5.5 Průběh transakce provedené kartou a její zúčtování

„Na samotném počátku univerzálních platebních karet se transakce autorizovaly z obchodu přímo u vydavatele karty, což trvalo 5 až 15 minut.“²⁸ Následně vybudovaly asociace MasterCard a Visa první elektronické autorizační systémy, čímž se doba na autorizaci snížila na sekundy a mezibankovní zúčtování se zlevnilo.

Bezhotovostní platba probíhá ve třech základních fázích:

- Ověření transakce

„Spočívá jednak v kontrole údajů na kartě (kontrola ochranných prvků – zda li není zfalšovaná, kontrola čísla karty – zda li není uvedena na seznamu zakázaných karet, kontrola platnosti),“²⁹ ale také musí proběhnout autorizace, nebo-li finanční krytí transakce, pokud transakce přesahuje finanční autorizační limit. V případě on-line platebních terminálů dochází k autorizaci automaticky, kdy se ověřuje i osobní identifikační kód (PIN), který pomocí klávesnice uvádí držitel platební karty.

- Přenos transakce do clearingového systému

„Probíhá prostřednictvím počítačové sítě, na kterou jsou jednotlivé banky zúčastněné v daném kartovém systému z celého světa napojeny.“³⁰ Během celého dne se provádí clearing všech uskutečněných plateb. Banky pak obdrží seznam plateb, jenž jdou ve prospěch nebo na vrub účtů jejich klientů.

- Vypořádání plateb

Zúčtovací banka k tomu určená provádí na základě dat z clearingového systému. Salda jednotlivých bank jsou zúčtována pomocí nostro účtů, které jednotlivým bankám vede zúčtovací banka. „Jednotlivé banky potom zatíží či kreditují příslušné účty svých klientů.“³¹

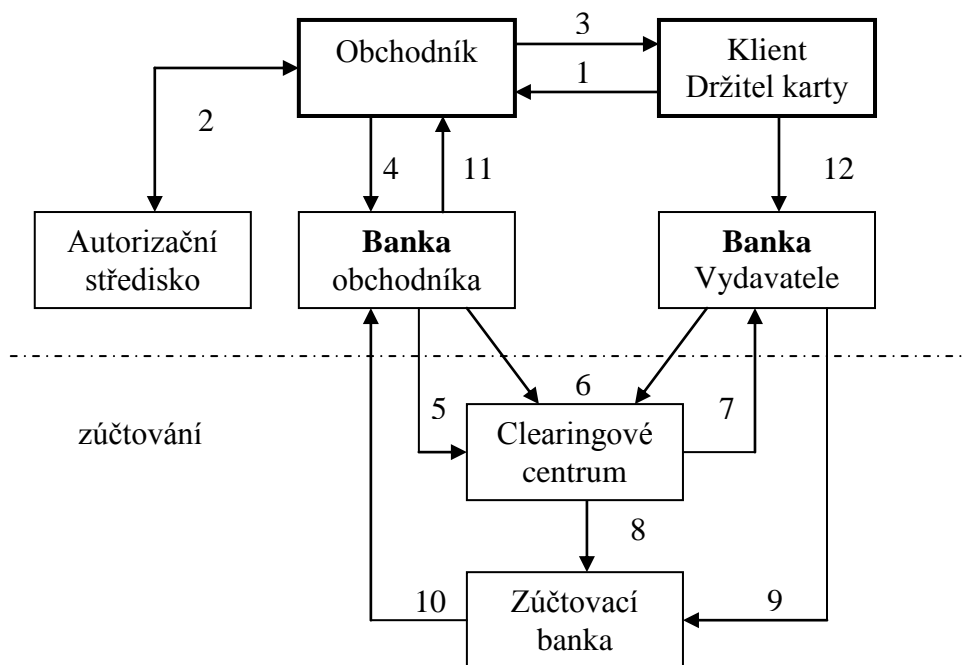
²⁸ JUŘÍK, Pavel. *Svět platebních a identifikačních karet*, 2. přepracované vydání. 2. přeprac. vyd. Praha : Grada Publishing, 2001. s. 58. , ISBN 80-247-0195-2.

²⁹ MÁČE, Miroslav. *Platební styk – klasický a elektronický*. Praha : Grada Publishing, 2006. s. 58

³⁰ DVOŘÁK, Petr. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*, 3. vydání. Praha : Linde, 2005. s. 380

³¹ DVOŘÁK, Petr. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*, 3. vydání. Praha : Linde, 2005. s. 381

Schéma č. 3: Průběh transakce provedené kartou a její zúčtování

Legenda:

- 1 předložení karty k placení obchodníkovi, který ověřil ochranné prvky na kartě,
- 2 autorizace platby, pokud přesahuje stanovený limit,
- 3 vystavení prodejního dokladu,
- 4 předání informací o platbě bance obchodníka,
- 5 předání informací o provedených platbách,
- 6 clearingové zúčtování mezi napojenými bankami,
- 7 předání informace o provedených platbách,
- 8 příkaz k vyrovnání sald mezi bankami,
- 9 zatížení nostro účtu banky, která vydala kartu,
- 10 převedení částky na nostro účet banky obchodníka,
- 11 připsání částky transakce snížené o bankovní provize,
- 12 zatížení účtu držitele karty částkou transakce.

Zdroj: MÁČE, Miroslav. Platební styk – klasický a elektronický. Praha : Grada Publishing, 2006. s. 58

6 Bezpečnost platebních karet

Bezpečnostní opatření kolem platebních karet prodělává nepřetržitý vývoj, protože jsou stejně jako ostatní druhy cenin, jako mince, bankovky, šeky atd., v zájmu pozornosti podvodníků. Náklady na odstranění podvodů nesmí být vyšší než úroveň ztrát. Díky spolupráci jinak konkurenčních systémů na mezinárodní úrovni a spolupráci s policií je potírání takovýchto podvodů velmi úspěšné.

Banky musí dodržovat bezpečnostní předpisy kartových asociací. Za porušení hrozí pokuty, případně vyloučení.

Mezi tři základní nástroje řízení rizika patří:

- lidé,
- technologie,
- spolupráce bank.

1. Lidé

„Základem úspěchu je vytvoření bezpečnostních útvarů v jednotlivých bankách, které spolupracují na celostátní úrovni s dalšími peněžními ústavy.“³² Mezinárodní spolupráci, kterou řídí bezpečnostní centrály platebních systémů, se účinnost zvyšuje. Asociace mají nejširší pohled na kriminalitu a disponují know-how a informacemi z jednotlivých zemí a bank.

2. Technologie

On-line autorizace transakcí, monitoring všech provedených autorizací a zúčtování prováděné zúčtovací bankou, vydavatelskou bankou a správcem systému je základem úspěchu bezpečnostních technologií.

³² JURÍK, Pavel. *Svět platebních a identifikačních karet*, 2. přepracované vydání. Praha : Grada Publishing, 2001. s. 89

3. Spolupráce bank

Platební karty jsou zneužívány na celém světě, proto je důležité, aby si banky poskytovaly informace o nových způsobech podvodů. Globální trendy analyzují a zavádějí nová opatření platební asociace.

6.2 Úvěrové ztráty

Představuje riziko nesolventnosti držitele karty. „Jde o případy, kdy klient není schopen uhradit výdaje, které realizoval platební kartou (nejčastěji úvěrovou).“ Výše rizika je závislá na způsobu prověření bonity klienta a na míře rizika, které je schopen akceptovat při poskytnutí platební karty.

6.3 Zneužití karty cizí osobou

Tvoří největší procento ztrát. Jsou způsobeny ztrátou nebo odcizením platební karty. Držitel by měl mít svou platební kartu stále pod dohledem a při případné ztrátě okamžitě informoval svoji banku.

Odpovědnost za škodu způsobenou ztrátou nebo odcizením karty nese držitel podle podmínek banky. V členských zemích EU je ovšem riziko omezeno na částku 150 Euro, pokud klient škodu nezpůsobil nedbalostí. Zbytek rizika nese vydavatel karty.

6.4 Padělky karet

„Padělání karet je vysoce specializovaným mezinárodně organizovaným trestným činem.“³³ Padělání platebních karet výrazně ztěžují ochranné prvky, jako hologram, mikrotisk, ceninový tisk a speciální podpisové proužky. Nejvýraznější ochranu přinesly čipové karty.

³³ JUŘÍK, Pavel. *Svět platebních a identifikačních karet*, 2. přepracované vydání. Praha : Grada Publishing, 2001.s. 91

6.5 Ochrana karty proti zneužití držitelem

Dobrá znalost klienta a schopnost včasného zhoršení jeho finanční situace je základní ochranou. Banky proto stanovují svým klientům limity finančních transakcí. Při většině plateb se provádí on-line autorizace, jenž ověřuje, jestli je požadovaná operace kryta finančním limitem klienta. U debetních karet se zjišťuje zůstatek na běžném účtu. Pokud je finanční limit překročen, je odeslána negativní autorizační odpověď.

6.6 Ochrana proti zneužití cizí osobou

Při platební transakci se ověřuje totožnost držitele karty. Výběry hotovosti z bankomatu je vázáno na známost osobního identifikačního kódu PIN. Při bezhotovostní platbě se kontroluje podpis na účtu proti podpisovému vzoru na kartě. Další používanou metodou je „ověření osobního identifikačního kódu PIN (personal Identification Number), který vyvinula společnost IBM a poprvé zavedla VISA v roce 1980.“³⁴

6.7 Ochrana proti padělání

- Hologram – poprvé byl zaveden v roce 1981 asociací MasterCard.
- Podpisový proužek – je na něm zaznamenán podpisový vzor držitele karty. Je vyroben ze speciálního papíru odolného gumování a chemikáliím.
- Ceninový tisk a ultrafialové barvy – „Přesný ceninový tisk designu karty a speciální ochranných znaků společně s tiskem mikrotextů (viz. například mikrotext na logu VISA) jsou dosud nepřekonanou ochranou.“³⁵

³⁴ JUŘÍK, Pavel. *Svět platebních a identifikačních karet*, 2. přepracované vydání. Praha : Grada Publishing, 2001. s. 93

³⁵ JUŘÍK, Pavel. *Svět platebních a identifikačních karet*, 2. přepracované vydání. Praha : Grada Publishing, 2001.s. 96

7. Metodika

V praktické části bakalářské práce jsou zmapovány a porovnány poplatky za jednotlivé operace pomocí platební karty u pěti největších českých komerčních bank. U konkrétních výpočtů je využíván sazebník a obchodní podmínky České spořitelny. Dále jsou porovnávány poplatky jednotlivých bank při transakcích platební kartou v zahraničí. Cílem je porovnat velikost poplatků a zjistit, kdy a při jakých operacích je vhodné využívat jako platební nástroj platební kartu.

Při zpracování praktické části bakalářské práce byli použity logické metody, které zahrnují metody využívající principy logiky a logického myšlení. Mezi ně patří trojice metod:

- abstrakce – konkretizace
- analýza – syntéza
- indukce – dedukce

Abstrakce – konkretizace

Abstrakce je myšlenkový proces, který odlučuje odlišnosti a zvláštnosti a zjišťuje obecné, podstatné vlastnosti a vztahy. Tím se ve vědomí vytváří model objektu obsahující jen ty charakteristiky či znaky, jejichž zkoumání nám umožní získat odpovědi na otázky, které si klademe.

Konkretizace je opačným procesem abstrakce spočívající ve vyhledání konkrétního předmětu v daném odvětví. Konkretizace má velký význam neboť podstatně napomáhá ujasňování abstraktních myšlenek. Nemá však odtrhovat myšlení od obecných znaků.

Analýza - syntéza

Analýza je proces, při kterém se celek fakticky nebo myšlenkově rozdělí na části. „Je to rozbor vlastností, vztahů a faktů, postupující od celku k částem. Analýza umožňuje

odhalovat různé stránky a vlastnosti jevů a procesů, jejich stavbu, vyčleňovat etapy, rozporné tendence apod. Analýza umožňuje oddělit podstatné od nepodstatného, odlišit trvalé vztahy od nahodilých.³⁶

Syntéza je procesem, kdy se postupuje od části k celku. Syntéza spojuje poznatky získané analytickým přístupem a poznávat objekt jako jediný celek. Tvoří základ pro správná rozhodnutí.

„Oba myšlenkové pochody (analýzu a syntézu), podobně jako abstrakci a konkretizaci, nelze chápat odděleně, izolovaně. Je důležité důmyslně rozebírat jev na menší složky a z nich potom sestavit celek. Není to však pouhé skládání jednotlivých částí, ale je to činnost odhalování nových vztahů a zákonitostí.“³⁷

Indukce – dedukce

Indukce je proces, ve kterém je vyvozován obecný závěr na základě jednotlivých poznatků. Při indukci se přechází od jednotlivých zjištění k obecným. Induktivní závěr je možno považovat za hypotézu, jelikož dává vysvětlení. Induktivní závěry jsou vždy subjektivně ovlivněny zkušenostmi a znalostmi hodnotící osoby a mají proto omezenou platnost. „Indukce se objeví všude tam, kde pozorujeme nějaký fakt a ptáme se „Proč to je?“ Pro získání odpovědi si vytvoříme předběžné (nezávazné) vysvětlení (hypotézu) a tato hypotéza je přijatelná jestliže nám vysvětlí proč daný jev nastal.“³⁸

Dedukce je myšlenkový pochod, při němž se od obecných závěrů přechází k méně známým. Vychází se tedy z obecně platných závěrů a používají se na jednotlivé dosud neprozkoumané případy. Dedukce je proces, ve kterém se testuje, zda-li je vyslovená hypotéza schopna vysvětlit zkoumaný fakt.

³⁶ Molnár, Zdeněk. Úvod do základů vědecké práce [online]. http://web.fame.utb.cz/cs/docs/Z_klady_v_deck_pr_ce.doc [cit. 2011-03-05]

³⁷ Molnár, Zdeněk. Úvod do základů vědecké práce [online]. http://web.fame.utb.cz/cs/docs/Z_klady_v_deck_pr_ce.doc [cit. 2011-03-05]

³⁸ Molnár, Zdeněk. Úvod do základů vědecké práce [online]. http://web.fame.utb.cz/cs/docs/Z_klady_v_deck_pr_ce.doc [cit. 2011-03-05]

7.1 Metodika dotazníku

V této práci je aplikován dotazník, který byl vyplňován respondenty pomocí internetové aplikace.

Odpovědi na otázky z hlediska formy byly zvoleny jako uzavřené a polootevřené.

- Uzavřené otázky poskytovaly respondentům dvě nebo více předem formulových možností odpovědí, z nichž respondenti vybírali bez možnosti vlastní volby.
- Polootevřené otázky poskytovali možné odpovědi, ale zároveň respondent mohl uvést svou vlastní odpověď.

Z hlediska účelu se otázky orientovaly na:

- charakteristiku platebních karet a respondentů,
- či na otázky týkající se existence určitých vztahů spojujících proměnné výzkumu.

Z hlediska funkce byly pokládány otázky:

- filtrační, které oddělily respondenty, kteří nemohli na následující otázky odpovědět,
- zjišťující, objektivní stav určitých hodnot veličin či názory respondentů na vybrané problémy.

8 Praktická část

8.1 Používání platebních karet

Platební karta provází dnes všechny, co vlastní bankovní účet, na každém kroku. Při platbě u obchodníka, výběru hotovosti z bankomatu nebo při platbě zboží a služeb na internetu. Dnes, v době plné elektronických plateb v platebním styku a správě peněz je platební karta nezbytností. Poskytuje svému držiteli určitý standard, který mu hotovost neumožňuje. Platební karta má své výhody i nevýhody.

Výhody:

- nepřetržitý přístup k hotovosti i mimo otevírací dobu banky,
- nižší poplatek za výběr hotovosti z účtu,
- platební karta poskytuje vyšší bezpečnost než hotovost, při dodržení zásad bezpečnosti platby s platební kartou,
- možnost získat doplňkové služby (pojištění platební karty, cestovní pojištění),
- lepší devizový kurz při platbě kartou v zahraničí.

Nevýhody:

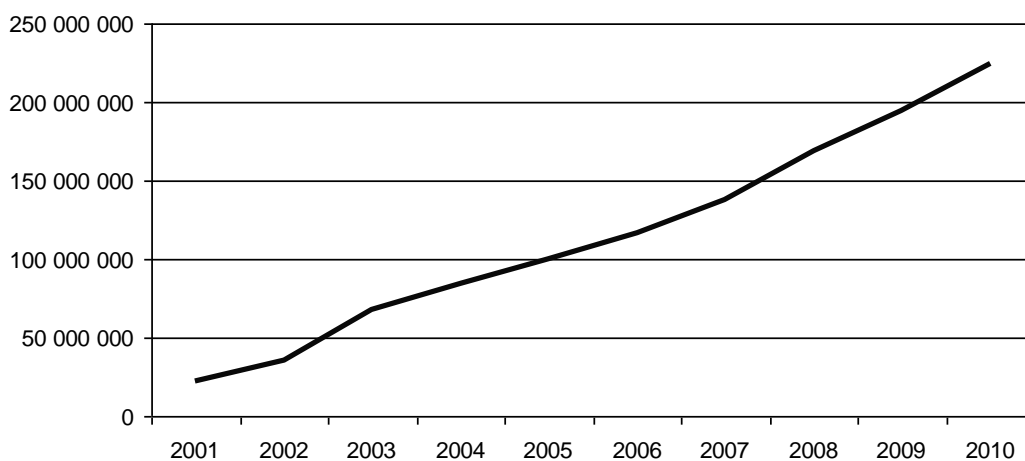
- riziko zneužití při ztrátě,
- možnost zneužití dat při platbě přes internet.

8.2 Platba u obchodníka

Až do konce listopadu roku 2009 platilo, že náklady za provedení transakce jdou vždy na vrub obchodníka. Po změně Zákona o platebním styku č. 284/2009 Sb. získali možnost přenést tyto poplatky na zákazníky. „Nový zákon již nedává vydavatelům platebních karet možnost tento příplatek obchodníkům zakazovat.“³⁹

Za posledních deset let počet uskutečněných transakcí platebními kartami vydanými v České republice u obchodníků vzrostl desetinásobně. Zatímco v roce 2001 bylo u obchodníků uskutečněno pouze 21 886 186 plateb, v roce 2010 bylo provedeno 224 409 914 transakcí. Z toho je patrné, že lidé stále častěji využívají možnosti zaplatit nákup platební kartou.

Vývoj počtu transakcí za posledních deset let je znázorněn v grafu č. 1. Křivka je výrazně lineárně rostoucí, z čehož je patrné, jak velký rozmach platební karty prodělali.

Graf č. 1: Vývoj počtu transakcí u obchodníků

Zdroj: SBK – vlastní zpracování

³⁹ Hovorka, Jiří. Za platbu kartou mohou obchodníci nově požadovat poplatek. [online]. Vytvořeno 16. 2. 2010 [cit. 2011-03-10]. Dostupné z <http://www.mesec.cz/clanky/za-platbu-kartou-mohou-obchodnici-nove-pozadovat-poplatek/>

Průměrná částka za nákup placená platební kartou klesá, což dokazuje tabulka č. 2. Znamená to, že lidé začínají platební karty využívat i k platbám drobných nákupů.

Tabulka č. 2: Průměrná platba platební kartou u obchodníka

Rok	Výše platby (v Kč)
2001	1 503
2002	1 186
2003	1 147
2004	1 107
2005	1 149
2006	1 144
2007	1 128
2008	1 116
2009	1 034
2010	907

Zdroj: SBK – vlastní zpracování

8.3 Výběr z bankomatu

Platební karta umožňuje svému majiteli přístup k hotovosti nepřetržitě 365 dní v roce. Bankomaty jsou dnes téměř na každém rohu. Na konci roku 2010 bylo v České republice celkem 3 686 bankomatů. Pro používání bankomatů při výběru hotovosti hovoří rychlost, s jakou je zákazník obsloužen. Navíc není výběr zatížen takovými poplatky jako při výběru hotovosti na přepážce. Cena výběru hotovosti pomocí bankomatu je přibližně desetkrát nižší než na pobočce banky. Výše poplatku u jednotlivých bank je v tabulce č. 3. Banky tím také stimulují zákazníky k jejich využívání v neprospěch kamenných poboček.

Z tabulky č. 3 vyplývá, že pět největších bank žádají za výběr z vlastního bankomatu prakticky stejně vysoký poplatek. Jediná GE Money Bank výběr z vlastního bankomatu neúčtuje samostatně, protože je poplatek je zahrnut pouze v ceně konta nebo platební karty. Jiná situace je u výběru z bankomatu cizí banky, kde je rozdíl mezi nejlevnějším a nejdražším poplatkem deset korun. Nejméně, a to 30 Kč, požaduje UniCredit Bank. Nejvyšším poplatkem za výběr z cizího bankomatu zatěžuje klienty Česká spořitelna. Za výběr si účtuje 40 Kč.

Tabulka č. 3: Poplatek za výběr hotovosti v tuzemsku (v Kč)

Banka	Bankomat vlastní banky	Bankomat cizí banky	Na přepážce z účtu
Česká spořitelna	6	40	65
ČSOB	6	30	60
Komerční banka	5	35	60
GE Money Bank	x	38	60
UniCredit Bank	5	30	55

Zdroj: Sazebník České spořitelny, ČSOB, Komerční banky, GE Money Bank a UniCredit bank – vlastní zpracování

Poznámka: Poplatky za výběr jsou skutečné ceny bez ohledu na balíčky poskytované bankami k vedení běžného účtu.

8.4 Používání platební karty v zahraničí

8.4.1 Výběr hotovosti z bankomatu v zahraničí

Poplatky za výběry z bankomatu jsou v zahraničí výrazně vyšší než u tuzemských bankomatů. Výběr je u většiny bank zatížen pevnou částkou plus procentním podílem vybírané hotovosti. Výše poplatku vybraných bank je zobrazena v tabulce č. 4. Některé banky nabízejí výrazně menší poplatky, pokud se výběr uskuteční u banky, která patří

do skupiny bank vlastněné tím samým vlastníkem. Například pokud zákazník České spořitelny provede výběr hotovosti u člena skupiny Erste Group, činí poplatek 6 Kč stejně jako při výběru z bankomatu České spořitelny v České republice.

Tabulka č. 4: Poplatek za výběr z bankomatu v zahraničí

Banka	Částka (v Kč)
Česká spořitelna	125
ČSOB	80 + 0,05
Komerční banka	1%, min. 100
GE Money Bank	100 + 0,5%
UniCredit Bank	100 + 0,5%

Zdroj: Sazebník České spořitelny, ČSOB, Komerční banky, GE Money Bank a UniCredit bank – vlastní zpracování

8.4.2 Platba kartou v zahraničí u obchodníka

Platba platební kartou u obchodníka v zahraničí je výhodnější, než platba v hotovosti. Částka v cizí měně bude konvertována na české koruny pomocí devizového kurzu daného dne. Ten je vždy nižší než valutový kurz a navíc se většinou neplatí žádné poplatky, jelikož je jimi zatížen obchodník. Při výměně hotovosti za zahraniční měnu si většina bank účtuje provizi (například Česká spořitelna 1 % z částky, minimálně 40Kč), což společně s vyšším kurzem valut obchod prodražuje. V tabulce č. 5 je zobrazena nabídka České spořitelny na prodej valut a deviz ze dne 8. 3. 2011.

Tabulka č. 5: Denní kurzovní lístek České spořitelny ze dne 8. 3. 2011 (v Kč)

Měna	Devizový kurz (prodej)	Valutový kurz (prodej)
EURO	24,666	24,840
ŠVÝCARSKÝ FRANK	19,018	19,150
AMERICKÝ DOLAR	17,615	17,740

Zdroj: Kurzovní lístek České spořitelny

8.5 Modelový příklad nákupu platební kartou v zahraničí

V tabulce č. 6 je modelový příklad nákupu za 100 EURO pomocí platební karty a hotovosti, která byla zakoupena na pobočce České spořitelny. Z tabulky č. 6 vyplývá, že platba kartou u obchodníka, pokud nepožaduje poplatek za transakci, je o 57 Kč levnější.

Rozdíl je tvořen poplatkem za směnu hotovosti na pobočce České spořitelny a rozdílem devizového a valutového kurzu měny.

Tabulka č. 6: Modelový příklad nákupu v zahraničí

	Transakce kartou	Transakce v hotovosti
Cena v EURO	100	100
Cena v Kč	2 466,6	2 484
Poplatky	0	40
Konečná cena v Kč	2466,6	2 524

Zdroj: Vlastní zpracování

Poznámka: Přepočet na české koruny proveden podle kurzovního lístku České spořitelny ze dne 8. 3. 2011

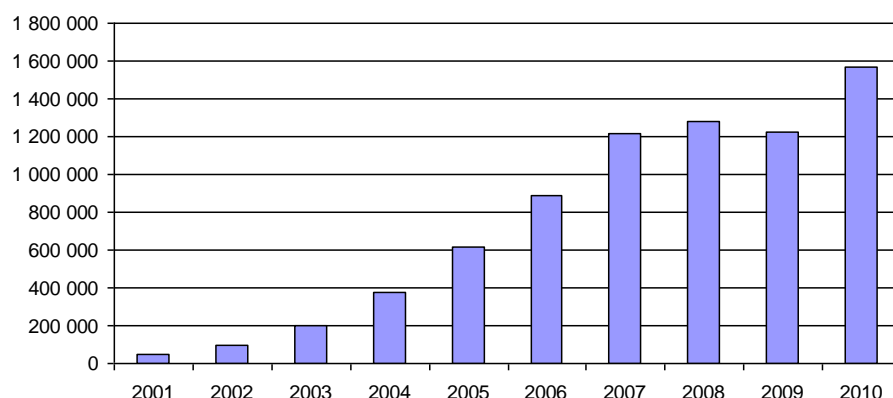
9 Kreditní karty

Kreditní karta dohromady spojuje platební kartu a spotřebitelský revolvingový úvěr. Díky tomu má držitel kreditní karty neustále finanční prostředky, i když na svém osobní účtu nemá žádné peníze. Většina kreditních karet nabízí bezúročné období. Pokud klient použitou částku do určité doby nesplatí, začínají se mu načítat úroky. Záleží pak na obchodních podmínkách jednotlivých bank nebo vydávajících institucí, jestli úrok nabíhá od doby, kdy si klient částku půjčil, nebo až po uplynutí bezúročného období.

Kreditní karty doprovází věrnostní programy, které mají motivovat držitele k častějším a větším nákupům. Většinou nabízejí zákazníkům možnost slev u smluvních partnerů bank nebo vrácení určitého procenta částky, kterou zákazník pomocí kreditní karty uhradil. Vzhledem k výši úroků, které platební karty doprovází, se však jedná pouze o dobrý marketingový nástroj.

Pomocí kreditní karty lze také vybírat hotovost v bankomatech, pomocí „cash back“ nebo na pobočkách bank. Takový výběr je u většiny bank zpoplatněn pevnou částkou plus procentním podílem z vybrané částky. Většina poskytovatelů kreditních karet u výběrů v hotovosti neposkytuje bezúročné období a úrok se vypočítává od dne výběru finanční hotovosti.

Z grafu č. 2 lze vyzorovat rozmach kreditních karet mezi roky 2004 až 2007, kdy jejich počet prudce rostl. Poté se jejich růst zastavil. Tato stagnace byla jistě velmi ovlivněna ekonomickou krizí. Lidé začali více uvažovat o svých financích a méně si půjčovat a žít na dluh.

Graf. č. 2: Vývoj počtu kreditních karet

Zdroj: SBK – vlastní zpracování

9.1 Modelový příklad platby kartou

Při použití kreditní karty „Chytrá karta“ České spořitelny jsou během března roku 2011 provedeny čtyři platby v celkové hodnotě 3 000 Kč. V prvním případě je zaplacen celý úvěr po 45 dnech od prvního nákupu. Tudíž se z půjčky neplatí žádné úroky, protože klient splnil podmínky bezúročného období, které u České spořitelny činí 45 dní.

Ve druhém případě klient během bezúročného období dluh nezaplatil. Minimální splátka, kterou musí každý měsíc uhradit, je ve výši 3,2 % z úvěrového rámce (maximální částka, kterou může klient čerpat). V modelovém příkladě je stanoven úvěrový rámec ve výši 25 000 Kč. Minimální částka, jež bude muset klient platit je 800 Kč ($25\,000 \cdot 0,032$). Dlužník se rozhodl, že bude splácet po dobu 3 měsíců stejnou částku 1 000 Kč. Navíc bude splácet úroky, které u „Chytré karty“ České spořitelny činí 1,59 % měsíčně. První úrok činí 71,55 Kč a je počítán z prvních 45 dní půjčky, tzn. ze stejné délky, jakou činí bezúročné období. Následující úroky jsou již počítány po měsíci. Při výpočtu úroků byl použit „německý standard“, kdy má každý měsíc shodně 30 dnů. Při druhé platbě zaplatil dlužník úrok ve výši 31,80 Kč a při třetí 15,90 Kč. Celkem klient zaplatil za tři a půl měsíce trvání půjčky na úrocích celkem 119,25 Kč.

Tabulka č. 7: Platby a splátky provedené kreditní kartou

Datum transakce	Transakce	Částka	Částka
1. 3. 2011	Nákup benzínu	1 000	1 000
12. 3. 2011	Nákup oblečení	1 500	1 500
18. 3. 2011	Nákup skript	200	200
25. 3. 2011	Platba vstupenek do kina	300	300
14. 4. 2011	1. splátka úvěru a úroků	3 000	1 071,55
	Dluh	0	2 000
13. 5. 2011	2. splátka	x	1 031,80
	Dluh	x	1 000
13. 6. 2011	3. splátka	x	1 015,90
	Dluh	x	0

Zdroj: Vlastní zpracování

10 Bezpečnostní zásady při používání platebních karet

Existuje několik bezpečnostních opatření, která by neměl opomenout žádný vlastník platební karty. Pokud se držitel platební karty bude řídit následujícími doporučeními, mělo by se riziko zneužití platební karty minimalizovat na nulu.

- Platební karta nahrazuje hotovost, proto by se k ní měl každý chovat maximálně obezřetně.
- Při ztrátě platební karty je nutné okamžitě kontaktovat banku a zablokovat příslušnou platební kartu.
- Uchovat fotokopii přední i zadní strany platební karty. Při pozdějších sporech může sloužit jako důkaz, pokud nebude například souhlasit podpis na podpisovém proužku karty a podepsané stvrzence.
- PIN kód nemít napsaný nikdy tam, kde se nachází platební karta. Není vhodné si ho napsat ani do mobilního telefonu, protože většinou dojde najednou i ke krádeži telefonu. Je pak otázkou šikovnosti zloděje, jestli poznamenaný PIN kód nalezne.
- Při platbě kartou je nutné mít platební kartu neustále na očích. Obchodník by neměl s kartou nikam odcházet. Hrozí, že si zkopíruje magnetický proužek nebo si opiše údaje z karty a následně je zneužije.
- Pravidelně by měl být kontrolován bankovní účet a jeho zůstatek. Pokud se objeví podezřelá platba, je nutné okamžitě kontaktovat banku.
- Platby přes internet by měly probíhat pouze na ověřených a známých počítačích. Internetové kavárny apod. určitě nejsou zárukou bezpečné platby. Dále je nutné platit pouze na věrohodných internetových stránkách.
- Banka nikdy nekontaktuje klienty pomocí e-mailů a nechce transakční údaje. Na takovou poštu by klient neměl nikdy reagovat.

Pokud je i přes bezpečnostní opatření karta zneužita, je klient chráněn Zákonem o platebním styku č. 284/2009 Sb. Maximální spoluúčast klienta při neautorizované platbě je do 150 EURO.

11 Pojištění platebních karet

Jedná se o doprovodnou službu, kterou poskytují banky k platebním kartám. Jednotlivé banky mají drobné rozdíly v podmínkách. Například produkt České spořitelny „Pojištění karty a osobních věcí“ kryje neoprávněné transakce provedené ztracenou nebo odcizenou kartou (vztahuje se i na transakce s použitím PIN, pojištěna je i spoluúcast klienta 150 EUR). Pojištění se také vztahuje na hotovost, která byla platební kartou vybrána a následně odcizena. Dále se pojištění vztahuje na osobní věci, které byly ukradeny společně s platební kartou. Mezi osobní věci pojištění zahrnuje:

- peněženka, kabelka, batoh,
- dioptrické brýle,
- multimediální přehrávač,
- náklady na nové osobní doklady, průkaz a kupon MHD, malý technický průkaz k osobnímu vozu,
- klíče a výměna zámků od bytu a osobního automobilu,
- poplatek za výrobu náhradní karty,
- poplatek za blokadu SIM karty, zneužití mobilního telefonu a náklady na znovupořízení mobilního telefonu,
- notebook (náklady na znovupořízení odcizeného notebooku).

V tabulce č. 8 jsou uvedeny všechny varianty pojištění, které České spořitelna poskytuje. Při výběru ideální varianty je vhodné zohlednit finanční limity plateb, které jsou k dané platební kartě nastaveny a hladinu finančních prostředků na bankovním účtu, ke kterému je platební karta vystavena.

Tabulka č. 8: Varianty pojištění karet a osobních věcí České spořitelny

Varianta	Neoprávněné transakce v Kč	Odcizení hotovosti v Kč	Sdružený limit pro osobní věci	Roční poplatek
P10	10 000	10 000	20 000	170
P30	30 000	10 000	25 000	320
P60	60 000	10 000	30 000	480
P90	90 000	15 000	35 000	780

Zdroj: Sazebník České spořitelny

12 Cestovní pojištění k platební kartě

U platebních karet vyšší třídy (zlaté, platinové apod.) bývá cestovní pojištění jejich součástí, anebo je lze dokoupit. „Mezi výhody pojištění ke kartě patří hlavně jednoduchá forma sjednání, není třeba pojištění obnovovat, je platné nepřetržitě a většinou má velmi dobrou cenu.“⁴⁰ Tato forma cestovního pojištění je vhodná zvláště pro obchodní cestující, kteří často cestují do zahraničí, ale i pro ty, co často cestují za nákupy nebo na výlety. Pojištění může krýt pouze držitele nebo celou jeho rodinu. Při takovém pojištění je ovšem třeba dát si pozor na limity, jelikož mohou být sdružené. Při početnější rodině mohou být pak nedostatečné a nepokryjí tak případné náklady na léčebné výlohy v zahraničí.

V tabulce č. 9 jsou základní nabídky vybraných bank. Každá banka má jiné podmínky. Například Komerční banka poskytuje ke všem svým embosovaným kartám cestovní pojištění zdarma, naproti tomu Česká spořitelna poskytuje cestovní pojištění jako dodatkovou službu pouze ke kreditním kartám.

Tabulka č. 9: Přehled limitů, ceny a plnění cestovního pojištění

Banka	Maximální souvislá doba pobytu	Cena	Pojistné plnění (v mil. Kč)	Úrazové pojištění (v mil. Kč)
Česká spořitelna	90	300	1,5	1
ČSOB	90	300	1	300
Komerční banka	60	zdarma	1	x
GE Money Bank	90	948	1,7	0,75

Zdroj: Sazebník České spořitelny, ČSOB, Komerční banky, GE Money Bank – vlastní zpracování

⁴⁰ Chvála, Dalibor. Téma: Cestovní pojištění k platební kartě [online]. Vytvořeno 20. 6. 2008 [cit. 2011-03-09]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/tema-cestovni-pojisteni-k-platebni-karte/>

13 Výzkum současného stavu platebních karet

Tento výzkum byl proveden pomocí dotazníků, které jako svou službu poskytuje provider Google. Průzkum proběhl v období březen až duben roku 2010 a zúčastnilo se ho celkem 178 osob. Dotazník, který respondenti vyplňovali, je přiložen jako příloha.

Cílem výzkumu bylo zjistit:

1. věk, pohlaví a vzdělání respondentů,
2. kolik lidí vlastní platební kartu,
3. jakým způsobem platební kartu používají,
4. jak často a v jakých objemech kartu používají,
5. jak jsou spokojeni s poskytovanými službami,
6. a co je vedlo k pořízení platební karty.

Průzkumu se zúčastnilo 118 žen a 59 mužů. Věková struktura respondentů a jejich vzdělání je znázorněno v tabulkách č. 10 a 11.

Tabulka č. 10: Věková struktura respondentů

věk	počet respondentů	počet respondentů v %
do 20	26	15
20 – 30	106	60
30 – 40	21	12
40 – 50	22	12
50 – 65	2	1
nad 65	1	1

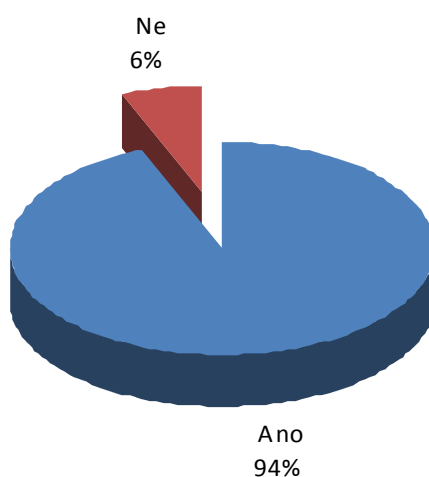
Zdroj: Data z vlastního šetření

Tabulka č. 11: Dosažené vzdělání respondentů

Vzdělání	Počet respondentů	Počet respondentů v %
Základní	18	10
Středoškolské	119	67
Vysokoškolské	41	23

Zdroj: Data z vlastního šetření

Z grafu č. 3 vyplývá, že drtivá většina lidí, dnes platební kartu vlastní. Většina respondentů, kteří v dotazníku odpověděli, že jsou držiteli platební karty, vlastní pouze jednu platební kartu. Pouze 44 osob odpovědělo, že vlastní více než jednu platební kartu.

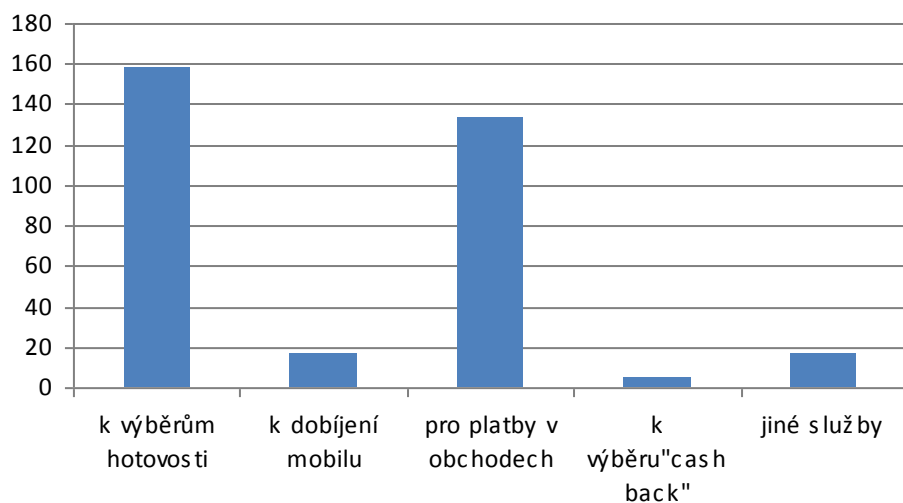

Graf č. 3: Máte platební kartu?

Zdroj: Data z vlastního šetření

13.1 Využívání platebních karet

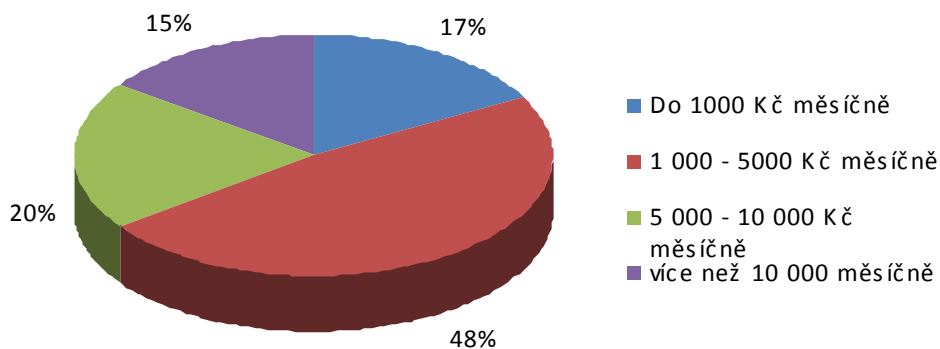
Většina respondentů, kteří vlastní platební kartu, ji využívá k výběru hotovosti. Vzhledem k vysokým poplatkům za výběr hotovosti na přepážce v bance je výběr peněz pomocí platební karty prostřednictvím bankomatů nevhodnější cestou, jak se dostat k hotovým penězům při výběru z bankovního účtu. 138 respondentů také využívá platební kartu při transakcích u obchodníků. Nejméně držitelů karet uvedlo, že využívá službu „cash back“, která není v České republice ještě tolik rozšířená a nabízí jí malé množství obchodníků. To je také pravděpodobně důvodem nezájmu lidí o tuto službu.

Graf č. 4: Jak využíváte platební kartu?

Zdroj: Data z vlastního šetření

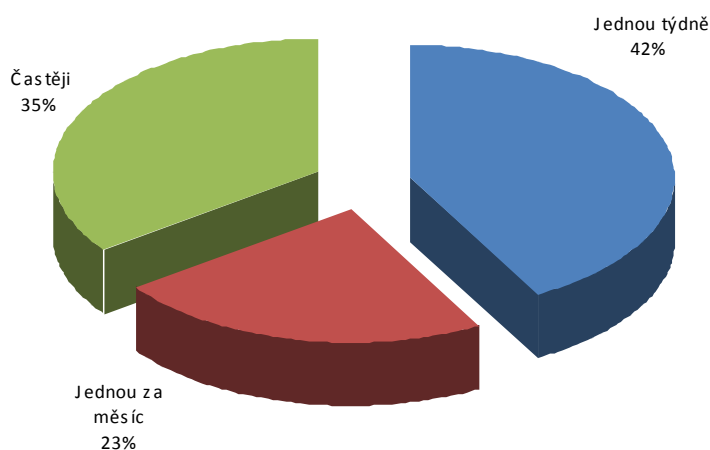
Z průzkumu vyplývá, že pouhých 17 % respondentů měsíčně pomocí platební karty vybere nebo zaplatí nákupy za méně než 1 000 Kč. Nejvíce respondentů uvedlo, že k výběrům využívá částek v rozpětí 1 až 5 tisíc Kč měsíčně.

Graf č. 5: Objem použitých prostředků pomocí platební karty

Zdroj: Data z vlastního šetření

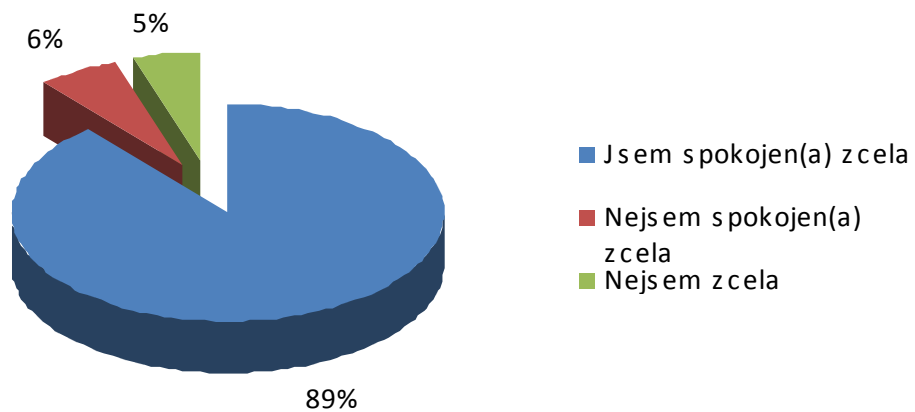
Pouze 23 % respondentů uvedlo, že používá platební kartu pouze jednou měsíčně. Zbýlých 77 % procent ji používá alespoň jednou týdně, 35 % z nich dokonce častěji.

Graf č. 6: Jak často používáte platební kartu

Zdroj: Data z vlastního šetření

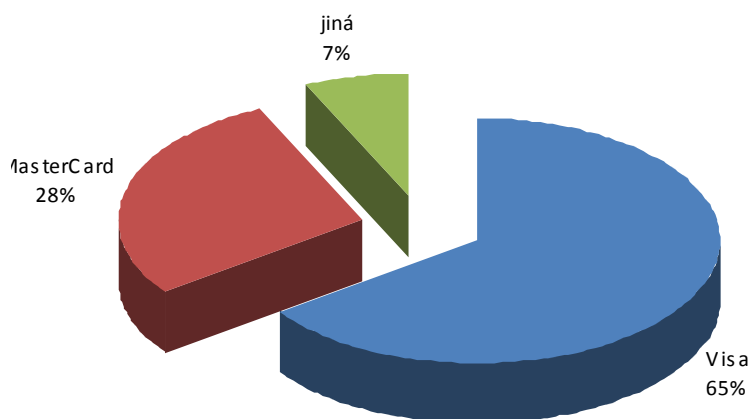
Celých 89 % ze 168 respondentů, kteří odpověděli kladně na to, zda vlastní platební kartu, je spokojena se službami, jež platební karta poskytuje. Ti, co nejsou spokojeni, bohužel blíže nespecifikovali, co jim vadí. Je zde tedy určitý prostor na to, aby se bankovní asociace dále snažily své produkty zlepšovat.

Graf č. 7: Spokojenost se službami poskytující platební karty

Zdroj: Data z vlastního šetření

Z grafu č. 8 je patrné, že většina dotazovaných vlastní platební kartu vydanou asociací Visa. Výsledek tohoto průzkumu potvrzují statistiky Sdružení platebních karet, které ve svých statistikách počtu vydaných platebních karet v České republice uvádí obdobný podíl jednotlivých asociací. Počet vydaných karet a procentuální podíl je zobrazen v tabulce č. 12.

Graf č. 8: Majitelé karet podle vydávající asociace

Zdroj: Data z vlastní šetření

Tabulka č. 12: Podíl karetních asociací na vydaných platebních kartách za rok 2010

Asociace	Počet vydaných karet	Počet vydaných karet v %
Visa	5 524 407	60
MasterCard	3 442 665	37
Ostatní	301 842	3

Zdroj: SBK – vlastní zpracování

14 Závěr

Platební karty, jakožto nástroj platebního styku, nás dnes doprovází prakticky na každém kroku. V současné době nabízí držitelům platební karty pohodlnější možnost správy svých financí. Umožňují přístup klientovi k peněžním prostředkům 365 dní v roce, 24 hodin denně pomocí bankomatu a při platbách u obchodníků nebo na internetu přináší větší pohodlí než platba v hotovosti. Z hlediska bezpečnosti navíc přináší při dodržování určitých pravidel daleko spolehlivější variantu než hotové peníze.

V bakalářské práci jsem se zabýval možnostmi, které nám platební karty přináší. Dnes už si nikdo prakticky nedokáže představit život bez platební karty a přístupu k hotovosti pomocí bankomatů. Jednak je to daleko pohodlnější a rychlejší, ale zároveň nás k tomu banky tak trochu nutí výší poplatků za výběr na svých pobočkách. Hustota pokrytí bankomatů je v současné době v České republice dostatečná, a tak má klient hotovost na dosah ruky téměř kdykoliv. Problém ovšem nastává v okamžiku, kdy člověk potřebuje hotovost a poblíž není bankomat banky, jejíž služby využívá. Nejmenší poplatek za výběr z cizího bankomatu požaduje UniCredit Bank Czech Republic, a. s. a Československá obchodní banka, a. s. Obě si účtují za výběr z bankomatu jiné banky poplatek ve výši 30 Kč, což je ovšem pětkrát více, než požadují za výběr z vlastních bankomatů.

V posledních letech si klienti stále více zvykají používat platební karty i při každodenních drobných nákupech v obchodech. Svědčí o tom i stále nižší průměrná částka, kterou platí zákazníci za jednotlivé nákupy pomocí karet. Výhodou takovýchto transakcí je, že po zákaznících nechtějí obchodníci žádný poplatek za platbu. Do roku 2009 jim to zákony ani neumožňovaly, ale díky Zákonu o platebním styku č. 284/2009 Sb. karetní asociace nemohou zakazovat obchodníkům účtování poplatků za transakci. V rámci konkurenčního boje však k zavedení poplatků prakticky nikde nedošlo.

Neocenitelným pomocníkem je platební karta při cestách do zahraničí. Nejenže je bezpečnější, ale její používání v zahraničí vede k aplikaci výhodnějšího devizového

kurzu. Poplatky, které si žádají banky za výběry z bankomatu v zahraničí už tak výhodné nejsou, pokud nepoužijete bankomat banky, která spadá pod stejného vlastníka jako vaše banka. Potom se poplatky pohybují ve stejné cenové hladině jako v tuzemsku.

V bakalářské práci byl použit dotazník, ze kterého vzešlo mnoho zajímavých dat. Respondenti uvedli, že nejčastěji používají platební kartu k platbě u obchodníků (79 % dotazovaných) nebo k výběru hotovosti z bankomatu (91 % dotazovaných). Naprosté minimum respondentů odpovědělo, že využívá službu „cash back“. To je pravděpodobně dáno tím, že tuto službu v České republice nabízí minimum obchodníků. Na otázku jak často používáte platební kartu, odpovědělo pouze 23 % dotazovaných, že ji využívají méně než jednou týdně. Dalších 42 % alespoň jednou týdně a 35 % respondentů platební kartu používá dokonce častěji. To svědčí o tom, že lidé platební kartu již přijali jako platební nástroj a už ho tak i využívají. Podle Asociace pro bankovní karty je v České republice 60 % ze všech vydaných platebních karet právě od asociace Visa. To se potvrdilo i v dotazníku, když 65 % dotazovaných odpovědělo, že vlastní platební kartu právě této asociace. Většina respondentů je dnes spokojena se službami, které platební karty nabízejí. Bankovní asociace a banky by ale neměly usínat na vavřínech a dále své služby zdokonalovat.

Platební karty čeká jistě ještě velká budoucnost, s jistotou lze říci, že se objeví nové technologie, které udělají platby kartou ještě komfortnější. Jde hlavně o to, aby byly vyvíjeny stále bezpečnější technologie, které v co největší míře eliminují úspěšné pokusy o zneužití platebních karet. Jde vlastně o druh peněz, takže bude vždy existovat možnost, že bude chtít tento platební nástroj určitá skupina osob zmanipulovat a zneužít.

Po shrnutí všech výsledků a zjištění, jaké možnosti využití poskytují v současné době platební karty, je možno potvrdit, že byl cíl bakalářské práce splněn.

15 Summary

Payment cards are one of instruments of payment. Holders of payment card are using it almost every day. It brings more comfort in payment. The customer has access to cash all the time. It is also far safer than cash.

Payment cards were a great boom in the Czech Republic in the last years. Czechs more and more often pay by cards.

This study identifies services, which credit card offers. It compares the fees of the five largest banks in the Czech Republic. It was checked pay by credit card abroad. It also examines the behavior of users.

The questionnaire is part of the work. It involved determining the number of credit card holders, popularity, type of use, etc.

Study investigated the possibility of protecting credit card. It explained how to defend against misuse of credit cards.

Keywords: Payment card, card association, cardholder, ATM, fees

16 Seznam použité literatury

1. JUŘÍK, Pavel. *Svět platebních a identifikačních karet*. 2. přepracované vydání. 2. přeprac. vyd. Praha : Grada Publishing, 2001. 184 s., [24] s. obr. příl. ISBN 80-247-0195-2
2. JUŘÍK, Pavel. *Platební karty : 1870-2006 : velká encyklopedie*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2006. 296 s. ISBN 80-247-1381-0
3. MÁČE, Miroslav. *Platební styk – klasický a elektronický*. Praha : Grada Publishing, 2006. 220 s. ISBN 80-247-1725-5
4. REVENDA, Zbyněk. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 3. vydání. Praha : Management press, 2000. 634 s. ISBN 80-7261-031-7
5. DVOŘÁK, Petr. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. 3. přepracované a rozšířené vydání. Praha : Linde, 2005. 681 s. ISBN 80-7201-515-x
6. MOLNÁR, Zdeněk. *Úvod do základů vědecké práce* [online]. http://web.fame.utb.cz/cs/docs/Z__klady_v__deck___pr__ce.doc [cit. 2011-03-05]
7. HOVORKA, Jiří. *Za platbu kartou mohou obchodníci nově požadovat poplatek* [online]. Vytvořeno 16. 2. 2010 [cit. 2011-03-10]. Dostupné z <http://www.mesec.cz/clanky/za-platbu-kartou-mohou-obchodnici-nove-pozadovat-poplatek/>
8. *Aktuální kurzovní lístek měn* [online]. Dostupné z http://www.csas.cz/banka/appmanager/portal/banka?_nfpb=true&_windowLabel=T18406158901274346643665&T18406158901274346643665_actionOverride=%2Fportlets%2Fexchangerates%2Fcurrent&_pageLabel=exchangerates_trea

- [cit. 2011-04-10]
9. *Pojištění karty a osobních věcí* [online]. Dostupné z http://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/PRODUCT_CS_OT01_025370.XML [cit. 2011-03-10]
 10. CHVÁLA, Dalibor. *Téma: Cestovní pojištění k platební kartě* [online]. Vytvořeno 20. 6. 2008 [cit. 2011-03-09]. Dostupné z <http://www.mesec.cz/clanky/tema-cestovni-pojisteni-k-platebni-karte/>
 11. *Sazebník* [online]. Dostupné z <http://www.csas.cz/banka/nav/osobni-finance/sazebnik-d00013266> [cit. 2011-04-09]
 12. *Komerční banka – sazebník a úrokové sazby* [online]. Dostupné z <http://www.sazebnik-kb.cz/cs/obcane/index.shtml> [cit. 2011-04-09]
 13. *Sazebník pro fyzické osoby – občany ve znění k 1. 2. 2011* [online]. Dostupné z <http://www.csob.cz/cz/Csob/Sazebniky/Stranky/Sazebnik-pro-fyzicke-osoby-obcany.aspx> [cit. 2011-04-09]
 14. *Sazebník cen za peněžní a obchodní služby pro fyzické osoby – nepodnikatele platný od 1. 3. 2011* [online]. Dostupné z <http://www.gemoney.cz/ge/cz/1/zakaznický-servis/sazebniky-poplatku?docid=2> [cit. 2011-04-09]
 15. *Osobní konta* [online]. Dostupné z <http://www.unicreditbank.cz/cz/sazebnik/obcane/osobni-konta.html> [cit. 2011-04-09]
 16. *Souhrnné statistiky Sdružení pro bankovní karty* [online]. http://www.bankovnikarty.cz/pages/czech/profil_statistiky.html [cit. 2011-03-10].
 17. *History* [online]. Dostupné z http://www.visaeurope.com/en/about_us/who_we_are/ [cit. 2011-03-03]

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Druhy bankovních karet

Tabulka č. 2: Průměrná platba platební kartou u obchodníka

Tabulka č. 3: Poplatek za výběr hotovosti v tuzemsku (v Kč)

Tabulka č. 4: Poplatek za výběr z bankomatu v zahraničí

Tabulka č. 5: Denní kurzovní lístek České spořitelny ze dne 8. 3. 2011

Tabulka č. 6: Modelový příklad nákupu v zahraničí

Tabulka č. 7: Platby a splátky provedené kreditní kartou

Tabulka č. 8: Varianty pojištění karet a osobních věcí České spořitelny

Tabulka č. 9: Přehled limitů, ceny a plnění cestovního pojištění

Tabulka č. 10: Věková struktura respondentů

Tabulka č. 11: Dosažené vzdělání respondentů

Tabulka č. 12: Podíl karetních asociací na vydaných platebních kartách za rok 2010

Seznam grafů

Graf č. 1: Vývoj počtu transakcí u obchodníků

Graf. č. 2: Vývoj počtu kreditních karet

Graf č. 3: Máte platební kartu?

Graf č. 4: Jak využíváte platební kartu?

Graf č. 5: Objem použitých prostředků pomocí platební karty

Graf č. 7: Spokojenost se službami poskytující platební karty

Graf č. 8: Majitelé karet podle vydávající asociace

Seznam schémat

Schéma č. 1: Znárodnění bezúročného období úvěrových karet

Schéma č. 2: Výběr hotovosti platební kartou

Schéma č. 3: Průběh transakce provedené kartou a její zúčtování

Seznam zkratek

Česká spořitelna	- Česká spořitelna, a. s.
ČSOB	- Československá obchodní banka, a. s.
KB	- Komerční banka, a. s.
GE Money Bank	- GE Money Bank, a. s.
UniCredit Bank	- UniCredit Bank Czech Republic, a. s.
SBK	- Sdružení pro bankovní karty
USD	- americký dolar
tis.	- tisíc
Kč	- Korun českých
mil.	- milion
PIN	- personal identification number
mm	- milimetr

Příloha

Dotazník výzkumu současného stavu platebních karet

Otázka č. 1 – pohlaví respondenta – muž nebo žena

Otázka č. 2 – Věk respondenta

- do 20 let
- 20 – 30
- 30 – 40
- 40 – 50
- 50 – 65
- nad 65

Otázka č. 3 - Vzdělání respondenta

- základní
- vyučen(a)
- středoškolské – učební obor s maturitou
- vysokoškolské

Otázka č. 4 – Vlastnictví platební karty – ano, ne

Otázka č. 5 – V případě kladné odpovědi na předchozí otázku

- využití karty
- k výběru hotovosti
- k dobíjení mobilu
- pro platby v obchodech
- služba cash back
- jiné služby

Otázka č. 6 - Spokojenost se služnou platební karty

- jsem zcela spokojen (a)

- nejsem spokojen(a) úplně
- nejsem zcela spokojen(a)

Otázka č. 7 – Co mě vedlo k používání karty

- rada pracovníka mé banky
- rada člena rodiny
- informace v tisku
- změna zákona a přesun zodpovědnosti v případě zneužití karty v r. 2009
- snazší dostupnost peněz

Otázka č. 8 – Jak často použijete kartu

- jednou týdně
- jednou za měsíc
- častěji

Otázka č. 9 – Objem finančních prostředků využitých kartou měsíčně

- do 1000 Kč měsíčně
- 1000 – 5 000 Kč
- 5 000 – 10 000 Kč
- více než 10 000 Kč měsíčně

Otázka č. 10 – Vydavatelem Vaší karty je asociace

- Visa
- MasterCard
- jiná

Otázka č. 11 – Počet karet

- máte 1 kartu
- více